Geachte Raadsleden,

Hartelijk dank voor uw tijd. Vanavond wil ik mijn zorg uitspreken over het proces van de nieuwe concessie waddenveren.

Op de Texel is de veerdienst via een aandelen constructie van de eilanders zelf en daar is geen concessie nodig. Voor De Friese Waddeneilanden is Ministerie van I&W voornemens de concessie in de markt te zetten om zo in 2029 een nieuwe concessie te verlenen.

De veerdienst is onze levensader. Ik durf wel te zeggen dat een goede veerdienst het aller belangrijkste is voor ons eilanders. Alles en iedereen moet met de veerboot. We hebben geen keuze we zijn voor ons hele bestaan en welzijn afhankelijk van de veerdienst. Ik durf daarom wel te stellen dat we kunnen zeggen “de veerdienst is van ons en een ons welgevallen partij mag de veerdienst voor ons uitvoeren”.

Op dit moment wordt de veerdienst naar de Friese eilanden uitgevoerd door twee winst gedreven, gesloten familiebedrijven. Deze situatie is van oudsher ontstaan en ook al ontbreekt het soms aan transparantie over de tarieven en jaarrekeningen zijn wij gewend geraakt aan onze veerdienst. En ook al mopperen we soms wat op de dienstverlening genieten we wel van heel wat privileges die wij in de loop der jaren vanzelfsprekend zijn gaan vinden. Bijvoorbeeld het gereduceerd tarief eilanders, de scholierenkaart, oprij service voor auto’s, de snelboot voor forensen en scholieren, etc. Het is de vraag of al deze privileges en vanzelfsprekendheden na de nieuwe concessie nog wel blijven bestaan. Je moet dit dus aan de voorkant regelen.

Nu is het moment voor ons eilandbewoners om aan te geven hoe wij willen dat onze veerdienst er na 2029 uit moet komen te zien. Hoe moet de dienstverlening eruit komen te zien? Wat vinden wij acceptabele tarieven voor bewoners, voor werkvolk, voor familie en voor gasten? Wat willen wij met het vrachtverkeer? Wat willen wij met auto’s, zowel van eilanders als van gasten? Maar ook zouden we aan moeten geven hoe de organisatie vorm van de veerdienst eruit moet zien. Willen wij ook een aandelen constructie zoals Texel? Of willen wij dat de veerdienst weer in eigendom komt van een overheidsorgaan zoals de provincie? Of vinden wij het goed als de veerdienst uitgevoerd wordt door een marktpartij wanneer de kaders en inspraak goed geregeld zijn? Met het opstellen van een marktanalyse lijkt het Ministerie al een voorzet te hebben genomen door te gaan voor een concessie in de markt. Deze marktanalyse is echter nooit met de bevolkingen op de eilanden besproken.

Er zijn dus nog veel vragen waar wij als bevolking een antwoord op moeten geven. En nogmaals de veerdienst is onze enige verbinding met de wal. In alles in ons leven, zakelijk, privé, gezondheid, zijn wij afhankelijk van deze veerdienst. Het Ministerie van I&W heeft een concept Nota van Uitgangspunten opgesteld (17 februari 2024) welke als basis dient voor het Programma van Eisen. In het Programma van Eisen staan de kaders waar de nieuwe concessie aan moet voldoen.

Het Ministerie heeft aangegeven dat er bewonersbijeenkomsten komen. Dat is heel goed, maar naar mijn mening niet voldoende. De veerdienst is zo belangrijk en zo veel omvattend dat dit niet met een paar inspraakavondjes afgedaan kan worden. Naar mijn mening is het nu het moment dat de gemeenteraad zijn verantwoordelijkheid neemt en als gekozen volksvertegenwoordigers en een stap naar voren doet. Een breed gedragen en door de gemeenteraad goedgekeurde reactie op de Nota van Uitgangspunten heeft veel meer impact en gewicht dan de inspraak van individuele burgers.

Daarnaast is naar mijn mening transparantie in het volledige proces essentieel voor draagvlak en

commitment van de nieuwe concessie. Dit zou kunnen door namens de gemeente een procesbewaker deel te laten nemen in de projectgroep concessieverlening van het Ministerie. Deze procesbewaker kan er voor waken dat het NvU van Terschelling over wordt genomen in het PvE het Ministerie. Tevens kan deze procesbewaker voor de terugkoppeling zorgen richting gemeenteraad.

Geachte raadsleden ik vraag u daarom op korte termijn een motie op te stellen waarin u oproept om namens de bewoners van Terschelling een reactie op de Nota van Uitgangspunten op te stellen. Ik denk dat u hier zelf heel capabel voor bent maar als betrokken bewoner en frequente reiziger wil ik u daar best bij helpen.

Ik dank u voor uw aandacht en vraag aan alle fracties een korte reactie op mijn inspraak.